

TAMPERE.
FINLAND

Tampella

Tampereen kaupungin toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

17.1.2023

Lisätiedot: Hanna Karojärvi hanna.karojarvi@tampere.fi

TAMPEREEN STRATEGIA 2030

Yhdenvertaiset yksilöt

Tampere on paras paikka kasvaa, kehittyä ja ikääntyä. Tampereella jokainen voi olla oma itsensä ja toteuttaa unelmiaan.

- Valtuustokauden tavoite
 - Kaupunkilaisten yhdenvertaisuus on parantunut
- Valtuustokauden tavoitteiden mittarit
 - Kokemus syrjinnästä
 - Yhdenvertaisuussuunnitelman toteutuminen

Kuva: Visit Tampere / Laura Vanzo

Suunnitelman sisältö

1. Hyvä koti kaikille
2. Johdanto
3. Syrjinnän ehkäisy ja tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen
 - 3.1. Kansainvälisiä ihmisoikeus, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussopimuksia
 - 3.2. Kansallinen lainsäädäntö
4. Tampereen kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyö
 - 4.1. Nykytilan kartoitus suunnitelman taustalla
 - 4.2. Suuntaviivoja työskentelylle
 - 4.3. Kehittämiskohteet ja toimenpiteet vuosille 2023-2025
5. Kestävän kehityksen tavoitteiden edistäminen
6. Suunnitelman käsittely ja hyväksyminen
7. Seuranta ja toimeenpano

Toiminnallisen suunnitelman lähtökohdat

Viranomaisilla on lakisääteinen velvollisuus sekä ehkäistä syrjintää että edistää toiminnallaan aktiivisesti tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Kaupunkitasoinen toiminnallinen suunnitelma toteuttaa näitä lakiin kirjattuja velvoitteita käytäntöön.

Toiminnallinen suunnitelma perustuu

- Kansainvälisiin ihmisoikeus-, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussopimuksiin
- Kansalliseen lainsäädäntöön
 - Suomen perustuslaki (1999/731)
 - Kuntalaki (2015/410)
 - Laki miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta (1986/609)
 - Yhdenvertaisuuslaki (2014/1325)

Nykytila

- Toiminnallinen ja henkilöstöpoliittinen suunnitelma eriytetty toisistaan
- Yhdenvertaisuussuunnitelma 2017-2021
- Ei Eurooppalaisen tasa-arvon peruskirjan edellyttämää tasa-arvosuunnitelmaa
- Toiminnallisen työn rakenteet ja resurssit
- Henkilöstön osaamisen kehittäminen, ihmisoikeus-, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulmien valtavirtaistaminen
- Ihmiset eivät tiedä, mitä tehdä syrjintää kohdatessa. Halua vaikuttaa on, mutta keinot puuttuvat.

Kuva: Visit Tampere / Laura Vanzo

Väestömäärä

 Naiset
124 235
51,4 %

 Miehet
116 774
48,6 %

Koulutus, työ ja tulot

Korkeasti
koulutetut
yli 25-vuotiaat, %

54,9

45,1

Työllisyysaste
Työttömät, %

69

66,8

13,0

16,9

Keskimääräiset
vuositulot, €

25 561

34 238

Tasa-ammateissa
työskentelevät, %

Päätöksenteko

Kunnallisvaaliehdokkaat

43,8

56,2

Äänestysaktiivisuus, %

58,5

55,0

Kaupunginvaltuusto, %

49

51

Hyvinvointi

Kaupungin toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyö

Ihmisoikeuksien, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen on kaikkien Tampereen kaupunkiorganisaatiossa toimivien tehtävä. Toiminnallinen suunnitelma koskee kaupungin toimintaa ja palveluita kuntalaisten näkökulmasta.

- Palvelualueiden ja konsernihallinnon työ
 - Mm. oppilaitosten omat tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat
- Kaupunkitasoinen työ
 - Sivistyspalvelujen yhteiset palvelut, yhdenvertaisuuskoordinaattori
- Vaikuttamistoimielimet

Henkilöstöpoliittista tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyötä ja -suunnittelua koordinoidaan Tampereen kaupungin konsernihallinnon henkilöstöyksiköstä.

Suuntaviivoja toiminnalliselle työskentelylle

Ihmisoikeusperustaisuus ja tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulmien valtavirtaistaminen

- Ihmisoikeuksien sekä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kunnioittaminen ja tietoinen edistäminen osana jokaisen työtä sekä toiminnan, palvelujen ja erilaisten ohjelmien suunnittelua ja toteutusta.

Intersektionaalisuus ja normitietoisuus

- Moniperustaisen syrjinnän eri muotojen ja syiden tunnistaminen ja huomioon ottaminen.
- Pyrkimys tiedostaa normaalina ymmärrettyjä asioita, normien vaikutuksia ja mahdollisia muita vaihtoehtoja.

Esteettömyys, saavutettavuus ja osallisuus

- Fyysinen esteettömyys, kaupungin rakentaminen lähtökohtaisesti kaikkien käytettäväksi.
- Digitaalinen saavutettavuus, verkkosivujen ja mobiilisovellusten käytettävyys. Myös ei-digitaalinen tiedonsaanti on osa saavutettavuutta.
- Taloudellinen saavutettavuus, yhdenvertaiset mahdollisuudet käyttää julkisia palveluita.
- Sosiaalinen saavutettavuus, sosiaalisen turvallisuuden luominen kunnioittavalla kohtaamisella ja mahdollisiin epäkohtiin puuttumisella.
- Yhdenvertaiset osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet ja osallisuus itseä koskevissa asioissa.

Nykytilan kartoituksesta kehittämiskohteisiin

Nykytilan kartoitus toteutettiin kesällä 2022 yhteistyössä asukkaiden, työntekijöiden, vaikuttamistoimielinten ja muiden sidosryhmien kanssa.

Kartoituksen materiaalina mm.

- Asukaskysely ja asukasillat
- Kaupungin toimintaympäristötieto
- Kantelut
- Eri ryhmien konsultaatiot
- Kaupungin strategioiden, suunnitelmien ja ohjelmien kartoittaminen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden näkökulmista

Kartoituksessa tunnistettuja ilmiöitä peilattiin palvelu- ja vuosisuunnitelmiin sekä kaupungin erillisohjelmiin ja -suunnitelmiin.

Kehittämiskohteet 2023-2025

- Kehittämiskohteet on suunnitelmassa jaoteltu kaupunkiyhteisiin ja palvelualueittain kohdistuviin.
- Kaupunkiyhteiset kehittämiskohteet koskettavat myös konsernihallintoa.
- Kehittämiskohteet ja toimenpiteet huomioivat myös yhdyspintatyön hyvinvointialueen kanssa.

Kooste kehittämiskohteista

- A) Ihmisoikeusperustaisuus sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulmien valtavirtaistaminen (4 toimenpidettä)
- B) Ihmisoikeus-, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön seuranta ja koordinointi (4)
- C) Ihmisten moninaisuutta esiin tuova, saavutettava ja selkeäkielinen viestintä (4)
- D) Palautejärjestelmät ja ilmoittamisen keinot (2)
- E) Sosiaalisesti turvalliset tilat (4)
- F) Palvelutilojen esteettömyys ja esteettömyystietojen kerääminen (2)
- G) Kaupungin ja hyvinvointialueen vaikuttamistoimielinten yhteistyö (1)
- H) Alueellisen yhdenvertaisuuden edistäminen ja segregaaation ennaltaehkäisy (2)
- I) Sosiaalisen kestävyuden edistäminen yritysten kanssa (4)
- J) Tampere sosiaalisesti kestävien tapahtumien esimerkkikaupungiksi (2)
- K) Statuksesta riippumattoman matalan kynnyksen suomen kielen opetus (1)
- L) Oppilaitosten tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat (1)
- M) Työllisyys- ja kasvupalveluiden ja oppilaitosten yhteistyön kehittäminen (1)
- N) Osatyökykyisten ja vammaisten henkilöiden työllistymisen ja työkyvyn tuki (1)
- O) Hankinnoilla työllistämisen hyödyntäminen osatyökykyisten ja vammaisten henkilöiden työllistymisen tukena (1)
- P) Työllisyys- ja kasvupalvelujen saavutettavuus asiakaskunnan moninaisuuden näkökulmasta (2)
- Q) Asumisen yhdenvertaisuuden edistäminen (3)
- R) Kaupungin esteettömyystyön yhtenäistäminen (2)
- S) Asiakaskokemuksen ja palautteen käsittelyn kehittäminen (1)
- T) Turvallinen, viihtyisä ja esteetön kaupunkitila (1)
- U) Oppilaitosten sekä vahaiskasvatuksen ja esiopetuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat (1)
- V) Liikunta-, nuoriso- ja kulttuuritilojen ja -palveluiden turvallisuuden ja saavutettavuuden edistäminen (2)
- W) Yhdenvertaiset harrastamisen mahdollisuudet (5)
- X) Hyvien väestösuhteiden edistäminen mahdollistamalla kohtaamisen ja näkymisen paikkoja (2)

Kaupunkiyhteiset kehittämiskohteet ja toimenpiteet 2023-2025 1/5

Kehittämiskohde (abc...)	Toimenpide (123...)	Seuranta / mittari	Vastuutaho
A) Ihmisoikeusperustaisuus sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulmien valtavirtaistaminen	1. Kaupungin henkilöstön ihmisoikeus-, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusosaamista edistetään suunnitelmallisesti. Vahvistetaan erityisesti kuntalaisten kanssa toimivien taitoja puuttua syrjintään ja häirintään sekä näihin tilanteisiin kytkeytyviä kohtaamis- ja vuorovaikutustaitoja.	Koulutukset (esim. Yhdenvertaisen kunnan tekijät -koulutus, THL & eOppiva). Järjestettyjen lisäkoulutusten määrä. Kouluttautuneiden määrä palveluryhmittäin. Asiakaspalautteet. Kouluterveyskysely.	Kaikki palvelualueet Yhdenvertaisuus-suunnitelmatyöryhmä
	2. Kaupungin luottamushenkilöiden ihmisoikeus-, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusosaamista edistetään koulutuksella.	Koulutusten ja kouluttautuneiden määrä.	Yhdenvertaisuus-suunnitelmatyöryhmä
	3. Ihmisiä koskevissa päätöksissä tehdään sukupuoli- ja yhdenvertaisuusnäkökulmat huomioon ottava päätösten vaikutusten ennakoarviointi. Sukupuoli- ja yhdenvertaisuusnäkökulmat huomioon ottavia päätösten vaikutusten ennakoarviointeja toteutetaan tarvittaessa myös hyvinvointialueen kanssa yhteisiä työryhmiä ja verkostoja kuullen.	Sukupuoli- ja yhdenvertaisuusnäkökulmat huomioon ottavien päätösten vaikutusten ennakoarviointien määrä vuosina 2023-2025 (TEAvisari, hyvinvointisuunnitelman raportointi). Tarkastuslautakunnan arviointikertomus.	Kaikki palvelualueet Konsernihallinto
	4. Edistetään hyviä väestösuhteita ja vahvistetaan antirasistista työtä.	Valtioneuvoston rasismien torjumisen toimintaohjelman 2021-2023 kunnille tuottamat mallit ja työkalut otettu käyttöön.	Yhdenvertaisuus-suunnitelmatyöryhmä Sivistyspalvelujen yhteiset palvelut Strategia ja kehittämissyksikkö

Kaupunkiyhteiset kehittämiskohteet ja toimenpiteet 2023-2025 2/5

Kehittämiskohde (abc...)	Toimenpide (123...)	Seuranta / mittari	Vastuutaho
B) Ihmisoikeus-, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön seuranta ja koordinointi	5. Otetaan käyttöön Yhdenvertaisuuden tekijät -hankkeen (OM) tuottamat materiaalit ja tuotetaan kaupungin intranettiin tietopaketti toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön tueksi.	Yhdenvertaisuuden tekijät -hankkeen tuottamat materiaalit on otettu käyttöön. Tietopaketti toteutettu.	Yhdenvertaisuus-suunnitelmatyöryhmä Kaikki palvelualueet Konsernihallinto
	6. Kerätään ja raportoidaan säännöllisin väliajoin hyvät väestösuhteet sekä sukupuolten tasa-arvon- ja yhdenvertaisuuden risteävät näkökulmat huomioivaa tietoa.	Luodaan toimintamallit tiedon keräämiseen (esim. kuntalaisille suunnatut kyselyt) Raportointi tehty vuosittain.	Sivistyspalvelujen yhteiset palvelut Strategia ja kehittämissyksikkö
	7. Luodaan toimintamalleja valtakunnallisten ihmisoikeuksia edistävien tapahtumien paikalliseen toteuttamiseen (esim. Pride, Rasminvastainen viikko, Lapsen oikeuksien viikko)	Toimintamallit luotu ja otettu käyttöön.	Sivistyspalvelujen yhteiset palvelut Kansainvälisen osaamisen palvelut
	8. Luodaan toimintamallit kansallisten toimintaohjelmien toteuttamiseen (esim. ROMPO*, "VAMPO"**)	Toimintamallit luotu ja otettu käyttöön.	Vaikuttamistoimielimet ja vaikuttajaryhmät

* Suomen romanipoliittinen ohjelma (Rompo) ** Oikeus osallisuuteen ja yhdenvertaisuuteen: YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien yleissopimuksen kansallinen toimintaohjelma 2020–2023

Kaupunkiyhteiset kehittämiskohteet ja toimenpiteet 2023-2025 3/5

Kehittämiskohde (abc...)	Toimenpide (123...)	Seuranta / mittari	Vastuutaho
C) Ihmisten moninaisuutta esiin tuova, saavutettava ja selkeäkielinen viestintä	9. Lisätään ihmisten moninaisuuden esiin tuovien kuvien ja videoiden määrää ja käyttöä.	Kuvauksia toteutettu. Kuvat ja videot otettu käyttöön.	Strategia ja kehittämissyksikkö Kaikki palvelualueet Konsernihallinto
	10. Edistetään kaupungin viestinnän saavutettavuutta.	Savutettavuusauditointi WCAG 2.2 -standardin mukaisesti.	Strategia ja kehittämissyksikkö Kaikki palvelualueet Konsernihallinto
	11. Viestitään päätöksenteosta ja palveluista selkeällä kielellä.	Henkilökunnalle kohdistetut koulutukset selkeällä suomen kielellä viestimisestä.	Strategia ja kehittämissyksikkö Kaikki palvelualueet Konsernihallinto
	12. Digitaalisen viestinnän rinnalla huolehditaan siitä, että tietoa kaupungista ja sen palveluista saa myös ei-digitaalisesti.	Arvio ei-digitaalisen viestinnän riittävydestä tehty.	Konsernihallinto Kaikki palvelualueet
D) Palautejärjestelmät ja ilmoittamisen keinot	13. Kehitetään asiakaspalautejärjestelmiä syrjintätiedon keräämisen ja seurannan näkökulmista.	Kehityskohteet tunnistettu ja huomioitu palautejärjestelmien kehityksessä.	Sivistyspalvelujen yhteiset palvelut Strategia ja kehittämissyksikkö Kaikki palvelualueet
	14. Toteutetaan paikallinen kampanja, jolla vahvistetaan kuntalaisten osaamista syrjintään, lähisuhdeväkivaltaan ja muihin vihatekoihin puuttumisessa sekä vihateoista ilmoittamisessa.	Kampanja toteutettu.	Sivistyspalvelujen yhteiset palvelut Strategia ja kehittämissyksikkö

Kaupunkiyhteiset kehittämiskohteet ja toimenpiteet 2023-2025 4/5

Kehittämiskohde (abc...)	Toimenpide (123...)	Seuranta / mittari	Vastuutaho
E) Sosiaalisesti turvalliset tilat	15. Määritellään kaupungin tilojen ja alueiden käyttämisen eettiset periaatteet ja päivitetään ne osaksi kaupungin tilojen yleisiä varaus- ja käyttöehtoja.	Eettiset periaatteet määritelty ja päivitetty osaksi varaus- ja käyttöehtoja.	Sivistyspalvelut Strategia ja kehittämissyksikkö Kaikki palvelualueet
	16. Järjestetään koulutusta turvallisemman tilan periaatteista, sensitiivisestä kohtaamisesta sekä syrjintään ja muihin viihatekoihin puuttumisesta.	Koulutusten ja kouluttautuneiden määrä.	Sivistyspalvelujen yhteiset palvelut Kaikki palvelualueet
	17. Luodaan toimipisteisiin/palveluihin kunnioittavan kohtaamisen mahdollistavat turvallisemman tilan periaatteet, jotka sisältävät puuttumiskäytännöt syrjintään ja muihin viihatekoihin. Periaatteet huomioidaan tilojen järjestämisessä.	Toimipisteet /palvelut, joissa turvallisemman tilan periaatteet on luotu ja otettu käyttöön.	Toimipisteet /palvelut itse Yhdenvertaisuus-suunnitelmatyöryhmä
	18. Kaupungin ja hyvinvointialueen yhteisesti käyttämien tilojen käytännöistä sopiminen. Neuvotellaan mahdollisuuksista toteuttaa toimenpide E17 yhdessä hyvinvointialueen kanssa.	Käytännöt sovittu ja otettu käyttöön.	Tampereen kaupunki yhteistyössä Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa

Kaupunkiyhteiset kehittämiskohteet ja toimenpiteet 2023-2025 5/5

Kehittämiskohde (abc...)	Toimenpide (123...)	Seuranta / mittari	Vastuutaho
F) Palvelutilojen esteettömyys ja esteettömyystietojen kerääminen	19. Selvitetään mahdollisuudet kerätä palvelutietovarantoon (PTV) esteettömyystiedot kaupungin palvelupaikoista, yleisötilaisuusiin soveltuvista paikoista sekä muuten kuntalaisten varattavissa olevista tiloista. Selvitetään mahdollisuudet integroida esteettömyystiedot palvelutietovarannosta kaupungin nettisivuille.	Selvitykset tehty ja tietoja hyödynnetty toiminnan suunnittelussa.	PTV-verkosto Kaupunkiympäristön palvelualue Sivistyspalvelujen yhteiset palvelut
	20. Tehdään esteettömyyselvytys ja suunnitelma selvityksessä esiin tulleiden keskeisten palvelujen esteettömyyden edistämiseksi.	Selvitys ja suunnitelma on tehty ja tuloksia hyödynnetty keskeisten palvelujen esteettömyyden edistämässä.	Sivistyspalvelujen yhteiset palvelut Kaikki palvelualueet
G) Kaupungin ja hyvinvointialueen vaikuttamistoimielinten yhteistyö	21. Luodaan yhteistyörakenteet kaupungin ja hyvinvointialueen vaikuttamistoimielinten yhteistyölle.	Yhteistyörakenteet luotu ja yhteistyö aloitettu.	Vaikuttamistoimielimet
H***) Alueellisen yhdenvertaisuuden edistäminen ja segregaaation ennaltaehkäisy	22. Edistetään kaupunginosien turvallisuutta, viihtyisyyttä ja esteettömyyttä kaupunginosien kehittämistyöllä.	Kaupunkitasoinen kaupunginosien kehittämistyöryhmä on perustettu ja se on aloittanut toimintansa.	Kaikki palvelualueet

*** Yhteinen kehittämiskohde kaupunkiympäristön palvelualueen kanssa.

- Johtoryhmät
 - Elinvoima- ja kilpailukykypalvelujen johtoryhmä 5.10.2022
 - Kaupunkiympäristön palvelualueen johtoryhmä 5.10.2022
 - Konsernihallinnon johtoryhmä 20.12.2022
 - Sivistyspalvelujen johtoryhmä 5.10.2022
 - Lisäksi sosiaali- ja terveystyöpalvelujen johtoryhmä nimesi keskuudestaan henkilön, joka kommentoi suunnitelmaa 6.10.2022.
 - Kaupungin johtoryhmä 10.1.2023
- Neuvostot ja muut vaikuttajaryhmät
 - Lasten parlamentti 26.10.2022
 - Maahanmuuttajaneuvosto 28.9.2022
 - Mielenterveys- ja päihdeneuvosto 30.9.2022
 - Nuorisovaltuusto 28.9.2022
 - Romanityöryhmä 2.9.2022
 - Vammaisneuvosto 20.9.2022
 - Vammaisneuvoston esteettömyystyöryhmä 15.9.2022
 - Vanhusneuvosto 14.9.2022
- Muut ryhmät ja verkostot
 - Hyvinvointityöryhmä 27.9.2022
 - Järjestöedustamo 26.4.2022 ja 25.10.2022
 - Köyhyystyöryhmä 21.9.2022
 - Osallisuusverkosto 31.8.2022
 - Perheverkko 10.10.2022
 - Rikosuhripäivystys (RIKU) 24.8.2022
 - Sinuiksi ry 12.9.2022
 - Strategisen johtamisen tiimin konsultoinnit syys-lokakuu 2022
 - Viri-verkosto 1.12.2022
 - Yhdenvertaisuussuunnitelmatyöryhmä 14.4.2022, 11.5.2022, 17.6.2022, 23.8.2022, 22.9.2022, 6.10.2022 ja 7.12.2022
- Lautakunnat
 - Alueellinen jätehuoltolautakunta 7.12.2022
 - Asunto- ja kiinteistölautakunta 9.11.2022
 - Elinvoima- ja osaamislautakunta 23.11.2022
 - Sivistys- ja kulttuurilautakunta 8.11.2022
 - Sosiaali- ja terveystyölautakunta 3.11.2022
 - Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta 9.11.2022
 - Yhdyskuntalautakunta 22.11.2022
- Päätöksenteko
 - Kaupunginhallitus 17.1.2023
 - Kaupunginvaltuusto ?

Toimeenpano, seuranta ja päivitys

Toimeenpano

- Toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toimenpiteiden toteutumisesta vastaavat kaupungin konsernihallinto ja palvelualueet.

Seuranta

- Seuranta ja raportointi osana vuosittaista toiminnan ja talouden seuranta (lautakuntien ja konsernihallinnon vuosisuunnitelmien raportointi).
- Lisäksi Yhdenvertaisuussuunnitelmatyöryhmä jatkaa seuranta 1-2 kertaa vuodessa.

Päivitys

- Jatkossa suunnitelma valmistellaan valtuustokauden kestoiseksi.
- Pormestarin nimeämä Yhdenvertaisuussuunnitelmatyöryhmä vastaa suunnitelman päivittämisestä.
- Suunnitelma ja sen toimenpiteet ovat voimassa seuraavan suunnitelman hyväksymiseen saakka.

Palvelualuekohtaiset kehittämiskohteet ja toimenpiteet

Elinvoiman ja kilpailukyvyn palvelualueen kehittämiskohteet ja toimenpiteet 2023-2025 1/4

Kehittämiskohde (abc...)	Toimenpide (123...)	Seuranta / mittari	Vastuutaho
I) Sosiaalisen kestävyden edistäminen yritysten kanssa	23. Tarjotaan yritysrajoissa työskenteleville asiantuntijoille kohdennettua koulutusta sosiaalisen kestävyden sekä työelämän tasa-arvon- ja yhdenvertaisuuden edistämisestä.	Koulutusten ja kouluttautuneiden määrä.	Yhdenvertaisuus-suunnitelmatyöryhmä Kasvupalvelut
	24. Kartoitetaan yritysrajoissa työskentelevien asiantuntijoiden kanssa yritysten tukitarpeita sosiaalisen kestävyden sekä tasa-arvon- ja yhdenvertaisuuden edistämisessä. Tuotetaan asiantuntijoille kysely yritysten tukitarpeista.	Hyödynnetään kyselyn tuloksia palveluiden suunnittelussa	Kasvupalvelut Yhdenvertaisuus-suunnitelmatyöryhmä
	25. Edistetään Valitse vastuullisemmin -palvelun tunnettuutta sosiaalisen kestävyden näkökulmasta.	Palvelussa mukana olevien toimijoiden määrä vuoteen 2022 verrattuna	Työllisyys- ja kasvupalvelut Visit Tampere
	26. Kaupungin työnantajille tarjoamissa rekrytointipalveluissa kiinnitetään huomiota siihen, että rekrytoinnit edistävät tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.	Asiakaspalautteet	Työllisyys- ja kasvupalvelut

Elinvoiman ja kilpailukyvyn palvelualueen kehittämiskohteet ja toimenpiteet 2023-2025 2/4

Kehittämiskohde (abc...)	Toimenpide (123...)	Seuranta / mittari	Vastuutaho
J) Tampere sosiaalisesti kestävien tapahtumien esimerkkikaupungiksi	27. Elämystalouden kehittämisohjelman toteutuksessa tunnistetaan tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävät toimenpiteet ja niiden toteuttamista seurataan.	Elämystalouden kehittämisohjelman toimenpiteet	Elämystalouden kehitysohjelma Operaatio Pirkanmaa
	28. Tarjotaan tapahtumajärjestäjille koulutusta häirinnän ennaltaehkäisystä ja häirintään puuttumisesta sekä esteettömyyden ja saavutettavuuden toteuttamisesta.	Koulutusten ja kouluttautuneiden määrä.	Elämystalouden kehitysohjelma Operaatio Pirkanmaa
K) Statuksesta riippumattoman matalan kynnyksen suomen kielen opetus	29. Selvitetään tarpeita ja mahdollisuuksia lisätä statuksesta riippumattoman matalan kynnyksen kieliopetuksen lisästarpeet ja mahdollisuudet.	Selvitys on tehty ja sen tulokset huomioitu palveluiden kehittämisessä	Kansainvälisen osaamisen palvelut
L) Oppilaitosten tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat	30. Oppilaitoksissa tehdään tarvittaessa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat. Kun suunnitelmia seuraavan kerran päivitetään, niissä otetaan huomioon tämän suunnitelman suuntaviivat työskentelylle.	Kaikilla oppilaitoksilla on suunnitelmat. Päivityksissä suunnitelmiin on sisällytetty toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman suuntaviivat työskentelylle.	Ammatillinen koulutus Lukiokoulutus

Elinvoiman ja kilpailukyvyn palvelualueen kehittämiskohteet ja toimenpiteet 2023-2025 3/4

Kehittämiskohde (abc...)	Toimenpide (123...)	Seuranta / mittari	Vastuutaho
M) Työllisyys- ja kasvupalveluiden ja oppilaitosten yhteistyön kehittäminen	31. Luodaan oppilaitosten ja työllisyys- ja kasvupalvelujen yhteistyötä tukevia toimintamalleja haavoittuvassa asemassa olevien syrjäytymisen ehkäisemiseksi (mm. Ohjaamon kautta).	Toimintamalleja on luotu ja otettu käyttöön.	Työllisyys- ja kasvupalvelut Oppilaitokset
N) Osatyökykyisten ja vammaisten henkilöiden työllistymisen ja työkyvyn tuki	32. Turvataan osatyökykyisten ja vammaisten henkilöiden työllistymistä tukevat palvelut mm. TYP-toiminnan puitteissa yhdessä hyvinvointialueen kanssa ja kehitetään palveluja vastaamaan entistä paremmin em. ryhmien palvelutarpeisiin.	Työllistymistä edistävää monialaista yhteispalvelua on laajennettu ja kehitetty, jotta se vastaa yhä paremmin kuntalaisten tarpeisiin oikea-aikaisesti. Palvelujen piirissä olevien osatyökykyisten ja vammaisten henkilöiden määrä.	Työllisyyspalvelut ja hyvinvointialue yhdessä sidosryhmien kanssa.
O) Hankinnoilla työllistämisen hyödyntäminen osatyökykyisten ja vammaisten henkilöiden työllistymisen tukena	33. Hyödynnetään systemaattisesti työllistämisehtoa kaupungin ja hyvinvointialueen hankinnoissa ja kohdennetaan ehdon toteutusta nykyistä selkeämmin osatyökykyisiin ja vammaisiin henkilöihin.	Työllistämisehdon sisältävien hankintasopimusten lukumäärä kaupungilla ja hyvinvointialueella. Ehdon myötä työllistyneiden osatyökykyisten ja vammaisten henkilöiden määrä.	Kaupungin hankintayksiköt ja hyvinvointialue yhdessä työllisyyspalvelujen (ja palveluntuottajien) kanssa

Elinvoiman ja kilpailukyvyn palvelualueen kehittämiskohteet ja toimenpiteet 2023-2025 4/4

Kehittämiskohde (abc...)	Toimenpide (123...)	Seuranta / mittari	Vastuutaho
P) Työllisyys- ja kasvupalvelujen saavutettavuus asiakaskunnan moninaisuuden näkökulmasta	34. Selvitetään tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden tilaa sekä omissa palveluissa että hankinnoissa.	Selvitys tehty ja tuloksia käytetty palveluiden kehittämiseen ja hankintalinjausten päivittämiseen	Työllisyys- ja kasvupalvelut
	35. Tuetaan yrittäjyyttä ottamalla huomioon ihmisten moninaisuus ja kehittämällä eri tarpeisiin soveltuvia palvelukokonaisuuksia sekä vahvistamalla moninaisuuden huomioimista ja saavutettavuutta palveluissa.	Asiakaspalautteet. Moninaisuuden huomioiva palveluprosessi.	Työllisyys- ja kasvupalvelut Ammatillinen koulutus
Q) Asumisen yhdenvertaisuuden edistäminen	36. Turvataan kohtuuhintainen asuntotuotanto sekä asumismahdollisuudet erityisryhmille ja henkilöille, joilla on asumiseen liittyviä haasteita ja tuen tarpeita.	Kumppanuusmalli ja sen osana asumisen turvaamisen malli on laadittu yhdessä sidosryhmien ja hyvinvointialueen kanssa ja se on käytössä.	Kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka yhteistyössä Kaupunkiympäristön palvelualueen Kaupunkiympäristön suunnittelun kanssa.
	37. Varmistetaan asumisneuvonnan saatavuus hallintamuodosta riippumatta kaikille tamperelaisille.	Asumisneuvonta on toiminnassa. Asumisneuvontapalvelua on laajennettu ja kehitetty, jotta se vastaisi yhä paremmin kuntalaisten tarpeisiin oikea-aikaisesti.	Kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka, jos asumisneuvonnan rahoituksesta annettava laki tulee voimaan esityksen mukaisesti.
	38. Edistetään pitkäaikaisasunnottomuuden poistamista ja kaikkinaisen asunnottomuuden puolittamista.	Asunnottomien ja pitkäaikaisasunnottomien määrä verrattuna vuoden 2021 tasoon	Kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka yhdessä hyvinvointialueen ja sidosryhmien kanssa.

Kaupunkiympäristön palvelualueen kehittämiskohteet ja toimenpiteet 2023-2025

Kehittämiskohde (abc...)	Toimenpide (123...)	Seuranta / mittari	Vastuutaho
R) Kaupungin esteettömyyden yhtenäistäminen	39. Tehdään yhteiset kaupunkitasoiset esteettömyyslinjaukset.	Esteettömyyslinjaukset tehty.	Kaupunkiympäristön palvelualue
	40. Esteettömyyslinjaukset otetaan osaksi työskentelyä.	Esteettömyyslinjaukset otettu käyttöön.	Kaupunkiympäristön palvelualue Tilapalvelut
S) Asiakaskokemuksen ja palautteen käsittelyn kehittäminen	41. Henkilöstölle järjestetään kohdennettua ja suunnitelmallista lisäkoulutusta yhdenvertaisuudesta ja sitä koskevan palautteen käsittelystä.	Koulutusten ja koulutettujen määrä. Asiakaspalautteet.	Kaupunkiympäristön palvelualue Joukkoliikenne
T) Turvallinen, viihtyisä ja esteetön kaupunkitila	42. Kävelyn ja kaupunkielämän ohjelman 2030 sekä Turvallisuussuunnitelman toteutuksessa tunnistetaan tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävät toimenpiteet ja niiden toteutumista seurataan.	Kävelyn ja kaupunkielämän ohjelman 2030 toimenpiteet. Turvallisuussuunnitelman toimenpiteet. Turvallisuuskysely.	Kaupunkiympäristön palvelualue Strategia ja kehittämissyksikkö Yhdenvertaisuussuunnitelmatyöryhmä
H***) Alueellisen yhdenvertaisuuden edistäminen ja segregoation ennaltaehkäisy	43. Asemakaavoituksen ja tontinluovutuksen avulla monipuolistetaan alueiden asuntotyyppien ja mahdollisuuksien mukaan myös talotyyppien. Tasapainotetaan alueiden asuntojen hallintamuotoja.	Asuntotuotannon asuntojen keskipinta-ala on kasvanut ja muiden talotyyppien kuin kerrostalojen osuus asuntotuotannosta on kasvanut. Alueellisen eriytymiskehityksen kannalta erityistä huomiota vaativat alueet on määritelty, ja näillä alueilla ARA-vuokra-asuntotuotannon osuus ei ole kasvanut.	Kaupunkiympäristön suunnittelu yhteistyössä Elinvoiman ja kilpailukyvyyn palvelualueen Kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikan kanssa.

*** Myös kaupunkiyhteinen kehittämiskohde.

Sivistyspalvelujen palvelualueen kehittämiskohteet ja toimenpiteet 2023-2025

1/3

Kehittämiskohde (abc...)	Toimenpide (123...)	Seuranta / mittari	Vastuutaho
U) Oppilaitosten sekä vahaiskasvatuksen ja esiopetuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat	44. Oppilaitoksissa sekä varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimipaikoissa tehdään tarvittaessa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) osittaisuudistuksen mukaisesti. Kun suunnitelmia seuraavan kerran päivitetään, niissä otetaan huomioon tämän suunnitelman suuntaviivat työskentelylle.	Kaikilla oppilaitoksilla ja varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimipaikoilla on suunnitelmat. Päivityksissä suunnitelmiin on sisällytetty toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman suuntaviivat työskentelylle.	Varahaiskasvatus ja esiopetus Perusopetus
V) Liikunta-, nuoriso- ja kulttuuritilojen ja -palveluiden turvallisuuden ja saavutettavuuden edistäminen	45. Edistetään liikuntatilojen ja liikuntapalvelujen turvallisuutta ja saavutettavuutta kaikkien sukupuolien sekä niiden vammaisten henkilöiden kohdalla, joiden avustaja on eri sukupuolta.	Vaikutusten ennakoarvioinnit päätöksissä, jotka liittyvät liikuntapalvelujen turvallisuuteen ja saavutettavuuteen. Uudet toimintamallit.	Liikunta ja nuoriso
	56. Laaditaan kulttuurin palveluverkkosuunnitelma ja selvitys yleisimmistä kulttuurin osallisuuden esteistä. Kehitetään vapaa-ajan palveluverkkoa liikunta- ja nuorisopalveluverkkosuunnitelmien mukaisesti. Kehittämistyössä tunnistetaan tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävät toimenpiteet ja niiden toteutumista seurataan.	Kulttuurin palveluverkkosuunnitelma ja selvitys on laadittu ja tuloksia on hyödynnetty kehitystyössä. Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävät toimenpiteet tunnistettu. Toimenpiteet ja niiden toteutumisen seuranta huomioitu vapaa-ajan palveluverkon kehittämisessä.	Kulttuuri Liikunta ja nuoriso Yhdenvertaisuus-suunnitelmatyöryhmä

Sivistyspalvelujen palvelualueen kehittämiskohteet ja toimenpiteet 2023-2025

2/3

Kehittämiskohde (abc...)	Toimenpide (123...)	Seuranta / mittari	Vastuutaho
W) Yhdenvertaiset harrastamisen mahdollisuudet	47. Mahdollistetaan kaikille osallistuminen kulttuuri- ja liikuntatoimintaan vakiinnuttamalla ja kehittämällä Kaikukortin ja Harrastelähetteen toimintamalleja yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.	Kaikukortin käyttömäärä kasvaa vuoden 2022 tasosta. Harrastelähetteen käyttömäärä kasvaa vuoden 2022 tasosta.	Kulttuuri Liikunta ja nuorisot
	48. Vahvistetaan lasten ja nuorten mahdollisuuksia kulttuuriin ja harrastamiseen keskittämällä harrastusviestintää yhteen palveluun. Ylläpidetään Tampereen harrastamisen mallia, nuorisotiloja ja laadukkaita lastenkulttuuripalveluita. Varmistetaan Nuorisopassin käyttömahdollisuudet myös Tampereen ulkopuolella opiskeleville nuorille.	Harrastusviestinnän keskittäminen tehty. Nuorisopassin käyttömäärät verrattuna vuoteen 2022. Nuorisotilojen käyttömäärät vuoteen 2022 verrattuna.	Sivistyspalvelut
	49. Edistetään liikuntapaikkojen ja -palvelujen tunnettuutta ja saavutettavuutta kehittämällä matalan kynnyksen toimintaa.	Toimintamallit matalan kynnyksen liikunnalle. Liikuntaneuvonnassa käyneiden määrä vuoteen 2022 verrattuna. Liikuntaluotsitoiminnan vertaisryhmien ja niihin osallistuneiden asiakkaiden määrät vuoteen 2022 verrattuna. Erityisliikunnan sekä 60+ ja 75+ -ryhmien määrät ja asiakasmäärät vuoteen 2022 verrattuna.	Liikunta ja nuorisot

Sivistyspalvelujen palvelualueen kehittämiskohteet ja toimenpiteet 2023-2025

3/3

Kehittämiskohde (abc...)	Toimenpide (123...)	Seuranta / mittari	Vastuutaho
W) Yhdenvertaiset harrastamisen mahdollisuudet	50. Arvioidaan nuorisotyön saatavuutta ja tarvetta kaupunginosissa.	Saatavuuden ja tarpeen arviointi tehty. Tulokset otettu huomioon palvelujen suunnittelussa.	Liikunta ja nuoriso
	51. Järjestetään kaupungin avustusyhteisöille (esim. yhdistykset, seurat) ja alueen tapahtumajärjestäjille koulutuksia tasa-arvon, yhdenvertaisuuden, moninaisuuden ja sosiaalisen turvallisuuden teemoista.	Koulutusten ja kouluttautuneiden määrä.	Kulttuuri Operaatio Pirkanmaa Liikunta ja nuoriso
X) Hyvien väestösuhteiden edistäminen mahdollistamalla kohtaamisen ja näkymisen paikkoja	52. Selvitetään ja edistetään moninaisuuden osuutta kulttuuripalvelujen sisällöntuotannossa. Luodaan selvityksen perusteella toimintamalleja myönteisille kohtaamisille.	Selvitys tehty. Uusia toimintamalleja luotu. Tapahtumien määrä vuosina 2023-2025.	Kulttuuri
	53. Mahdollistetaan osallisuus omaa viiteryhmää koskevassa suunnittelussa ja sisällöntuotannossa "Ei mitään meistä ilman meitä" -periaatteen mukaisesti.	Vaikuttamistoimielimille ja vaikuttajaryhmille toteutetaan kysely, jonka tuloksia hyödynnetään toiminnan suunnittelussa.	Sivistyspalvelut Vaikuttamistoimielimet ja vaikuttajaryhmät